

HEGEDŰS JÁNOS

MAGYAR RENDVÉDELMI TAPASZTALATOK AZ IRAKI ÉS AFGÁN RENDŐRSÉG KIKÉPZÉSÉBEN

1. Bevezetés

Kevés olyan földrajzi név van a világon, amely helymeghatározó szerepén kívül olyan összetett jelentésű lenne, mint Irak és Afganisztán, Közel-Kelet és Közép-Ázsia. Sajnálatos módon napjainkban szinte csak fegyveres konfliktusok, a vallási, és népcsoportok közötti összecsapások, a politikai érdekek kíméletlen érvényesítése jut eszünkbe, ha e kifejezést halljuk. Ritkábban eszmélünk rá, hogy szintén ezek azok a helyek, ahonnan a legősibb civilizációk erednek, ahol kialakult az írott nyelv, és ahonnan a talán legmeghatározóbb világvallások is terjeszkedni indultak.

Magyarország biztonság-, és védelempolitikájában az elmúlt húsz évben kardinális változások következtek be. 1989-ben a rendszerváltoztatás nemcsak a belpolitikai viszonyok átrendeződésében és a parlamentáris demokrácia, valamint annak intézményei kiépülésében nyilvánult meg, hanem hazánk új hangsúlyokat fogalmazott meg a külkapcsolati törekvéseiben és a nemzetközi viszonyrendszerében. Nemzetközi kapcsolataink kiemelt eredményeként jegyezhető, hogy Magyarország a NATO és az Európai Unió tagja lett. Hazánk már ezt megelőzően teljes jogú tagja volt az ENSZ-nek és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek (1994 előtt Helsinki Záróokmány néven). Jelenleg tehát Magyarország négy olyan nemzetközi szervezetnek is tagja, amelyek néha más érdekek mentén, de tevőlegesen cselekszenek a nemzetközi biztonság megteremtése, fenntartása és a globális biztonság szereplőinek párbeszéde érdekében.

A tágabb értelemben vett elmúlt évek során Magyarország Rendőrsége két válságövezetben is részt vett olyan rendvédelmi missziókban, amelyek sajátosságaik miatt új jellegűnek értékelhetőek. Az okot adó előzményeket szélesebb körben vizsgálva 2001. szeptember 11-e volt az a mérföldkő, ami hatásaival meghatározta a következő évek biztonságpolitikai eseményeit, alapjaiban formálta át a nemzetközi kapcsolatok korábbi rendjét, és ez a nap volt a meghatározó előzménye az Irak és Afganisztán ellen megindított koalíciós műveleteknek. A New York-i és washingtoni merényletek következményeit megannyi szakértő, és intézmény feldolgozta, és a szembesülés folyamata még a napjainkban is folytatódik.

E tanulmányban a magyar rendőrség szerepvállalását kívánom feldolgozni az újonnan felállított iraki és afgán rendőrség kiképzésében és felkészítésében. Ennek során a párhuzamokat és a különbségeket is figyelembe veszem, amivel a két rendőrség megteremtése során a magyar rendőrök találkoztak. Beszámolok az eredményekről és tapasztalatokról, valamint következtetéseket vonok le és ajánlásokat fogalmazok meg a tárgyban érdeklődők részére. Többször fogom használni a kiképzés, oktatás, felkészítés szavakat, és a pontosság érdekében előrebocsátom, hogy írásomban a három kifejezést rendvédelmi-pedagógiai vonatkozásában azonos értelműnek tekintem, még akkor is, ha – nyilván más nézőpontból – de a szavak mögött különbség húzódnak meg. A missziókkal

kapcsolatos személyi érintettségem abban valósul meg, hogy a 2004-2005. években tíz hónapig Jordániában, a 2008. és a 2009. évben hat hónapig Afganisztánban kontingensparancsnokként teljesítettem szolgálatot.

2. Irak és Afganisztán – párhuzamok és különbségek

2.1. A háború utáni iraki rendőrség kiképzési programja

2004. május 31. – 2005. december 15. között hat magyar rendvédelmi oktató vett részt az újjászervezés alatt álló, és demokratikus alapokra épülő iraki rendőrség kiképzési programjában. A programban való tevékenységet az iraki rendőrség kiképzésében való részvételről szóló 2053/2004. (III. 11.) Kormányhatározat biztosította. Megjegyzem, a közel-keleti térségben ez volt a második magyar belügyi rendészeti misszió, az első 1995-ben indult, és az egyiptomi-izraeli határővezetbe telepített Sínai-félszigeti katonai-rendész kontingens volt.

Az iskola – teljes nevén: Jordán Nemzetközi Rendőrképző Központ (angolul: Jordan International Police Training Center /JIPTC) - létesítéséről az Egyesült Államok Külügyminisztériuma pénzügyi támogatásával az Iraki Koalíciós Átmeneti Hatóság döntött, és a 2006 januári befejezésig 35 ezer iraki rendőr felkészítését tűzte ki célul. A képzés helyszínéül a Jordán Hasemita Királyság lett kiválasztva, elsősorban a biztonsági tényezőket szem előtt tartva. A Jordán Királyság hagyományosan jó kapcsolatokat tartott, és tart fenn jelenleg is az Egyesült Államokkal, és ennek alapján bocsátott a program részére egy negyvenhat hektáros területet az Ammantól mintegy harminc kilométerre levő Al-Muwaqqar település közelében, sivatagos környezetben. Az Iraki Koalíciós Átmeneti Hatóság döntése biztonságilag indokolt volt. Irakban a rendőrök potenciális célpontjai voltak az ellenálló csoportoknak, de különösen veszélyeztetett objektumok voltak a rendőrségi létesítmények. Ezek alapján rendkívül magas a biztonsági kockázata egy olyan létesítménynek, amely a rendőrképzés céljával jön létre. A helyzetértékelésnek megfelelően született döntés arról, hogy Irakhoz közel, de mégis biztonságos körülmények között kell létrehozni a rendőrképző központot.

A kiképzőbázis 2003 novemberében kezdte meg az újonnan toborzott iraki rendőrök képzését, és egyidejűleg 1500 fő iraki rendőrjelölt képzését, és elhelyezését biztosította. A hallgatóknak rendőri múlttal nem rendelkeztek, valamennyien pályakezdők voltak. Átlagos életkoruk 19-23 év volt. Toborzásukat az amerikai hadsereg végezte Bagdadban és a nagyobb iraki városokban, de biztonsági előszűrés nem volt. Ennek megfelelően nem lehetett tudni, vajon a rendőrjelöltek között van-e olyan, aki szélsőséges csoportokhoz tartozik, vagy velük szimpátiát ápol.

A magyar kiképzők feladata volt – a tizenhat országból érkezett nemzetközi oktatóközösség tagjaival együtt – az alapvető rendőri ismeretekre, lőfegyverhasználatra, gépkocsivezetésre, és intézkedéstaktikára oktatni a rendőrjelölteket. Egy-egy csoport kiképzése nyolc hétig tartott, amely kétszer négyhetes szakaszokra volt felosztva. Az első négy hétben kizárólag tantermi képzésben részesültek a hallgatók, ahol emberi jogokat, demokráciaelméletet, a többnemzetiségű társadalmak ismerveit, kommunikációs ismereteket és kapcsolódó tantárgyakat tanultak. A második négy hét a gyakorlati képzés keretében zajlott. Fegyverhasználati bemutatók, szituációs lögyakorlatok, rendőri taktikai, járművezetés és önvédelmi foglalkozások folytak. Az oktatás angol nyelven történt, amelyet szerződtetett jordán tolmácsok fordítottak arabra, hiszen nem volt elvárható, hogy minden

iraki rendőrjelölt folyékonyan beszélje az idegen nyelvet. A hallgatók már a képzés ideje alatt az iraki rendőrség egyenruháját viselték, a képzés végén vizsgát kellett tenniük.

A képzési programhoz a hallgatók hozzáállása jó volt, összességében fegyelmezetten, aktívan törekedtek a jó tanulmányi, és kiképzési eredmény elérésére. A tanórákon nyitottak, érdeklődők voltak, és egy-egy kérdésről véleménnyel rendelkeztek. Neveltetésükből adódóan a külföldiekkel szemben udvarias, előzékeny magatartást tanúsítottak.

A kiképzőközpont nemcsak a képzés lehetőségét biztosította az iraki hallgatók részére, de elhelyezésüket, étkeztetésüket, sportolási lehetőségeiket is lehetővé tette. A nyolc hét alatt nem volt lehetőségük elhagyni a bázist, a belső rend fenntartásáról a jordán rendőrség gondoskodott. Meg kell jegyezni, hogy az elhelyezési és munkakörülmények rendkívül spártaiak voltak, és a sivatagi időjárási körülmények egyaránt igénybe vették a hallgatókat, és az oktatókat is.

A hatfős magyar rendvédelmi kontingens tagjai – akiknek többsége korábban már szerzett tapasztalatot válságkezelő vagy békefenntartó missziókban – a képzés minden területén részt vettek. Valaki a tantermi oktatásban dolgozott, de a többség a gyakorlati kiképzésben kapott feladatot.

A program a kezdeti nehézségek kiküszöbölése után jól szolgálta az alapításkor kitűzött célokat. Sikerült elérni, hogy hasznosítható tudással és gyakorlati ismeretekkel készítse fel az új iraki rendőrség járőrállományát az ország belső rendjének megteremtésére. Vitathatatlan, hogy a nyolc hét csak arra volt elég, hogy a rendőri szolgálat alapjait elsajátítsák a hallgatók. Fontosabb cél volt, hogy mielőbb nagy létszámban felálljon az új iraki rendőrség, amelynek tagjai mentesek a korábbi Szaddam-rezsim elnyomó mentalitásától, és munkájuk elősegítheti a demokráciára épülő államrend kialakítását.

2.2. Az afgán rendőrség felkészítési programja

A magyar kormány a 2115/2006. (VI. 29.) számú határozatában rendelkezett egy magyar vezetésű afganisztáni tartományi újjáépítési csoport (angolul: Provincial Recontstruction Team /PRT) létesítéséről és működésének előkészítéséről. A határozatban foglaltak nyolc minisztérium és a Miniszterelnöki Hivatal számára deklaráltak feladatot az eredményes nemzeti szerepvállalás megvalósítása érdekében. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium három fő rendészeti szakértő Afganisztánba telepítésével vállalt feladatokat a PRT tevékenységében. Célul fogalmazták meg a tartományi rendőrség oktatásában és fejlesztésében való aktív közreműködést.

A magyar rendészeti szerepvállalás kronológiai és tartalmi bemutatásához szükséges azt is lejegyezni, hogy hazánk már 2004. májustól részt vett az afgán rendőrség oktatási programjában. Ebben az évben a Kabuli Rendőrákadémián kezdődött meg egy fejlesztési projekt, amit a Külügyminisztérium a nemzetközi fejlesztésre szánt költségvetési keretéből finanszírozott. A vezényelt oktatók az Afgán Nemzeti Rendőrség vezetői állomány részére tartottak felkészítő előadásokat és oktatási tréningeket. Tevékenységüket egyértelmű elismerés kísérte az afgán partner részéről, nagyra értékelték Magyarország segítő szándékát. Ebben a projektben feladatot vállaló magyar rendőrtisztek később — felkészültségük, afganisztáni helyismeretük, oktatói-kiképzői tapasztalataik következményeként — önkéntes jelentkezést követően feladatot hajtottak végre a PRT rendőri kontingensének munkájában is.

A rendőri kontingens 2007 június hónapban érkezett meg a művelési területre és kapott elhelyezést a PRT Camp Pannónia elnevezésű táborában. A konkrét végrehajtó tevékenység megkezdése előtt felmérték a tartomány rendőrségének állapotát és a fejlesztési igényeket. A tapasztalt helyzet nem okozott meglepetést a kontingens számára. Hiányos felszerelés, jelentős kiképzésbeli hiányosságok és erősen amortizálódott technikai eszközpark, valamint leromlott állapotú rendőrségi épületek jelenítették meg a tartományi rendőrséget. A rendőri kontingens kettős tevékenységet végzett az afgán rendőrség fejlesztése érdekében. Egyrészt szervezett körülmények között oktatásokat, vezetői felkészítéseket és gyakorlati kiképzést nyújtottak a képzésre rendelt állománynak, másrészt a rendőrség technikai és infrastrukturális környezetében hajtottak végre fejlesztéseket.

Az oktatás és képzés a Baghlan tartományban levő Pol-e-Khomri rendőrkapitányságon kialakított oktatóépületben valósult meg. Az épület megfelelővé tétele a kontingens munkájának köszönhető, ami alkalmas volt arra, hogy egyidejűleg 28-30 fő tanuló oktatása valósuljon meg oktatás-technikai eszközök — laptop, projektor, tábla — alkalmazása mellett. A képzési munka alapvetően a Magyarországról érkező oktatók, valamint a kontingens által közösen kéthetes ciklusokban megtartott tanfolyamaira épült, ami kiegészült olyan tanfolyam megtartásával is, ahol az előadó – speciális tárgy miatt – a helyi szakemberek közül került kiválasztásra. Ebből következik, hogy a három fő állandó jelleggel Afganisztánban tartózkodó rendőrtiszt nemcsak oktatásokat tartott, de megszervezte azokat a képzési ciklusokat is, amelyekre Magyarországról érkeztek a szakemberek. A képzések zökkenőmentes megszervezése nagyfokú szervezőkészséget igényelt. A Pol-e-Khomri rendőrkapitányságon összekötő tiszt lett kijelölve a tartományi rendőrkapitány által, aki az afgán részről segítséget nyújtott a hallgatói állomány kiválasztása és tanfolyamokra vezénylése érdekében. Az oktatási program összeállítása igazodott az afgán igényekhez és a biztonsági helyzet generálta követelményekhez. A teljesség igénye nélkül felsorolva az alábbi képzéseket vezették le a magyar oktatók:

- közlekedési baleseti helyszínelői tanfolyam,
- intézkedéstaktikai képzés,
- kiképzők kiképzése tanfolyam,
- középvezetők részére szervezett tanfolyam,
- afgán rendőrnők részére szervezett tanfolyam I.,
- afgán rendőrnők részére szervezett tanfolyam II.,
- bűnügyi nyomozói tanfolyam,
- bűnügyi helyszínelői tanfolyam I.,
- bűnügyi helyszínelői tanfolyam II.,
- közlekedésrendészeti tanfolyam,
- taktikai és lő-kiképzés tanfolyam,
- műszaki mentő és tűzoltási szaktanfolyam,
- tűzserész ismeretek képzés, kiegészítve elsősegély nyújtási oktatással,
- alkotmányjogi és választásjogi képzés,
- számítástechnikai képzés,
- írás-olvasás oktatás,
- angolnyelv-oktatás.

A hallgatók hozzáállása eredményesen szolgálta az oktatási program érdekeit. Aktív magatartással és tanulási szándékkal vettek részt a foglalkozásokon. Mindannyian ismeretében voltak, hogy a jó kiképzés alkalomadtán az életüket is megmentheti. Az oktatás

során a magyar oktatók angol nyelven tartották meg a tanórákat, amit a helyi szerződöttetett tolmácsok fordítottak le dári nyelvre. A vezényelt hallgatók napidíjat és étkezési költség térítést kaptak a tanfolyamokon való részvételükért. A kontingens azoknak az afgán rendőröknek, akik nem tudtak írni és olvasni – helyi tanító alkalmazásával – írás-olvasás tanfolyamot szervezett. A tanfolyamok minden alkalommal gyakorlati vizsgával vagy felméréssel zárultak, majd ezt követően a hallgatók átvették a végzettséget igazoló okleveleket. Baghlan tartomány 2008 – 2009. években mintegy 1.100 fős rendőri állománnyal rendelkezett, amiből 2009. február végéig 321 fő vett részt olyan oktatáson, amit a magyar rendőri kontingens szervezett.

A kontingens által megtartott oktatásokhoz és képzésekhez kapcsolódik, hogy nem alapképzést biztosított a rendőri állománynak, hanem a már hivatásos rendőrök részére szervezett keretek között adott új ismereteket, speciális szakmai anyagot. A kontingens kezdeményező-készségét jól mutatta, hogy már két alkalommal is szervezett speciális oktatást afgán rendőrök részére. A tartományban tizenöt rendőrnő teljesített szolgálatot, akik pozitívan fogadták, hogy külön metódika alapján, magyar rendőrnők által megtartott tréningben részesültek. Hangulatában és hallgatói aktivitásában ezek a legeredményesebb tanfolyamok voltak.

A PRT-ben feladataikat végző magyar rendőrök létszámukhoz és anyagi lehetőségeikhez mérten jelentős támogatási tevékenységet végeztek. A tevékenységük elemzésénél és értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a hazaitól gyökeresen eltérő kulturális közegben végezték feladataikat. A kulturális attitűdök és a vallási sajátosságok maradéktalan figyelembevételével és messzemenő empátiával lehetett és kellett érintkezni a helyiekkel. A magyar rendőrök fejlesztési és támogatási tevékenysége a tartományi rendőrség hatékonyságának növelését, a rendőrök elhelyezési körülményeinek javítását, egyéni védelmük fokozását és technikai eszközeik korszerűsítését segítette elő. A fejlesztési területek feltérképezése és az afgán igények rangsorolása a kontingens feladata volt. Röviden megfogalmazva: mindenre szükség volt, amit a rendőrség a feladatainak ellátása során alkalmazott. A kontingens támogatási lehetőségei széles íven mozogtak, azonban tilos volt fegyvert, lőszert vagy robbanóanyagot vásárolni és átadni az afgán félnek. Az erősen leromlott állapotban levő vidéki rendőrörsök, a számítástechnikai eszközpark hiánya vagy az egyéni felszerelések elavultsága megoldási helyzetet teremtett. A magyar segítségi igyekezet és a támogatások rendszeressége elismerést hozott a rendőri kontingensnek. A rendelkezésre álló források – 2008 szeptember és 2009 február között 50 ezer US dollár – biztosították, hogy folyamatosan lehetett fejlesztési projekteket indítani. Még az afgán rendőrség felsővezetése és a rendőrségi ügyekért felelős belügyminiszter-helyettes is nagyrabecsüléssel nyilatkozott a Baghlan tartományban végbemenő rendőrségi fejlesztésekről.

Mint a fenti felsorolás is mutatja, a fejlesztési tevékenység széles területet fedett le. A projektek kiválasztásánál nemcsak a rendőrségi érdekek lettek figyelembe véve, hanem lehetőség szerint a tartomány afgán lakossága is érezze a segítségnyújtás szándékát. Erre jó példaként lehet felhozni, hogy kontingens felújította a tartományi tűzoltóság korábban használhatatlan, nagyteljesítményű tűzoltóautóját, amelynek rendbetételére évek óta nem volt pénze a helyi tűzoltóságnak. Afganisztánban a tűzoltóság a rendőrség része, így a fejlesztéssel nemcsak a rendőrség számára nyújtott segítséget a kontingens, de a tűzoltóautó mobilizálása és oltási rendszerének feljavításával tűz esetén a lakosság részére is segítséget lehetett nyújtani. Ennek a projektnek nagyon jó visszhangja volt, mivel a helyi afgán emberek körében is elterjedt és láthatóvá vált a magyar segítség szándéka.

Hasonlóan többcélú támogatás volt, amikor 2008 szeptemberében új, teljes felszereléssel ellátott műszaki-mentő gépkocsi került átadásra a tartományi rendőrségnek. Az afgán közlekedési viszonyok, az elavul gépjárműpark és a veszélyes hegyi utak miatt sajnos sok a súlyos baleset. A műszaki-mentő gépkocsi átadásakor megfogalmazott cél az volt, hogy a balesetek bekövetkezésekor a lehető leghamarabb meg lehessen kezdeni a műszaki mentést, és a sérülteket elsősegélyben lehessen részesíteni. Az oktatási és fejlesztési projektek összhangját a kontingens minden esetben figyelemmel kísérte. Ennek gyakorlati lényege, hogy mielőtt egy új eszköz átadásra került, az azt felhasználó afgán rendőrállomány oktatásban részesült az eszközhasználatról.

A rendőri kontingens jól működő kapcsolatot alakított ki a Magyar Honvédség Tartományi Újjáépítési Csoport állományával. A táborban a Magyar Honvédség állományával együtt kaptak elhelyezést, ami biztosította a biztonságos körülményeket, a szállást és étkezést. A rendőri kontingens része volt a Tartományi Újjáépítési Csoportnak, de nem volt alárendelve a katonai kontingensnek. Mindezek mellett napi munkakapcsolat és ezen túlmenően igazi bajtársi viszony alakult ki a rendőrök és a katonák között. A katonai kontingens gyakran biztosított logisztikai támogatást a rendőri kontingens feladatainak ellátásához, és bocsátott rendelkezésre biztosító személyzetet a foglalkozásokhoz. Közös projektek is voltak szervezve és kivitelezve. Az oktatás területén ilyen volt a tűzszerész ismeretek képzés, kiegészítve elsősegély nyújtási oktatással, a fejlesztések közül a már említett tűzoltóautó felújítási beruházást lehet kiemelni.

A békeműveletek szempontjából a magyar rendőri kontingens tevékenysége a békeépítő aktivitási körhöz tartozik. A kontingens nem vett részt fegyveres műveletekben — fegyvert kizárólag védelmi célokra vehet igénybe — és nem volt felhatalmazva rendőri intézkedések foganatosítására a fogadó országban. Nem adhatott szakmai utasításokat az afgán rendőrök részére, kizárólag ajánlásokat fogalmazhatott meg, oktatói, kiképzői tevékenységével tapasztalatokat és szakmai ismeretanyagot adhatott át.

2.3. Hasonlóságok és különbségek az iraki és afgán rendőrség felkészítésében

Az iraki és afgán rendőrség felkészítésében való magyar rendvédelmi szerepvállalást össze lehet hasonlítani, és abból következtetéseket lehet levonni. A rendvédelmi szót szándékosan használtam, hiszen a 2004. évben nemcsak a rendőrség, hanem korábbi Határőrség állományából is vettek részt kiképzők az iraki programban.

Alapvető hasonlóság, hogy mindkét felkészítési program Magyarország határain kívül valósult meg, és a helyszín muzulmán ország volt. Jordániában és Afganisztánban egyaránt a magyar viszonyoktól eltérő kulturális környezetben, sivatagi körülmények között, nemegyszer szélsőségesen forró időjárási viszonyok közepette kellett a feladatot ellátni. Függetlenül a segítségnyújtás szándékától soha nem volt szabad megfeledkezni arról a tényről, hogy fogadó ország törvényeit be kell tartani, kulturális és vallási szokásait pedig tisztelni szükséges. Abban a közegben, ahol a magyar rendőrök végezték feladataikat, - és ez érvényes Jordániára, Afganisztánra is - különösen érzékenyen kellett törődni a személyközi kapcsolatok minőségével, ahol sok minden múlhatott azon, hogy milyen megközelítéssel kezdődik egy tárgyalás, vagy milyen a kommunikáció a partnerek között.

Mindkét program azt a célt határozta meg, hogy egy új magatartású, az egyetemes rendvédelmi értékeket magáénak valló rendőrség jöjjön létre, és szolgálja Irak és Afganisztán lakosságának érdekeit. Magyarország rendvédelmi tapasztalatok átadásával vett részt mindkét felkészítési műveletben, és viszonylag kis létszámú – 7 fő alatti –

kontingensekkel képviseltette magát. Mindkét misszióban közvetlenül történt a felkészítése azon rendőröknek, akik hazájukban valóban „az utcán”, - szó szerint - az életüket kockáztatva végezték szolgálati feladataikat.

Fő különbség volt a két küldetés között, hogy Jordánia a Közel-Kelet mérsékelt országa, ahol a kiképzés kifejezetten békés módon, fegyvertelen rendőri szolgálattal valósult meg. Ezzel szemben Afganisztánban háborús körülmények között, felfegyverkezve, lövedékálló mellényben dolgoztak a magyar rendőrök, és a biztonsági kockázat rendkívül komoly volt. Eltérő volt a jordániai és az afganisztáni program ernyőszervezete. Az iraki rendőrség kiképzési programja az amerikai külügyminisztérium támogatásával, de eseti koalíciót létrehozva valósult meg. Az afgán rendőrség felkészítése viszont a hazánk NATO tagságából adódó felajánlások egyike volt. Különbség volt az iraki és az afgán programban, az is hogy Jordániában a magyar kontingens nem végzett fejlesztési tevékenységet, míg Afganisztánban a tevékenységi kör egy jelentős részét az adta, hogy anyagi, infrastrukturális támogatásokon keresztül is segítette az afgán rendőrség munkáját.

A program lebonyolítása Jordániában kizárólag a kerítéssel körbevett kiképzőiskolában valósult meg, míg Afganisztánban alapvetően a Pol-e-Khori rendőrségen belüli oktatóházban dolgozott a magyar kontingens, de több alkalommal kellett távoli járások rendőrségeit felkeresni, így jelentős volt a terepmunka is. A képzési tevékenységet értékelve megállapítható, hogy Jordániában 45-50 fős osztályokban kellett oktatni, illetve a gyakorlótéren a foglalkozásokat levezetni, míg Afganisztánban jóval kisebb, 22-24 fős hallgatói közösségnek tartottak a magyar rendőrök előadást. Jordániában tizenöt más országból érkezett, mintegy 320 fős kiképzői, oktatói közösség volt a kiképzőbázison, ezzel szemben Afganisztánban a Baghlan tartományi rendőrségi programot meghatározóan csak a magyar rendőri kontingens látta el.

3. Eredmények és tapasztalatok

A jordániai és afganisztáni magyar rendvédelmi szerepvállalásban legalább annyi különbség volt, mint hasonlóság. A fentiekben kizárólag a főbb, átfogóan szemlélve fontosabb párhuzamokat, és eltéréseket kívántam bemutatni. Mindkét misszió eredményes volt, ha a kitűzött célok megvalósulását értékeljük. Magyarország részt vett olyan kiemelten fontos nemzetközi programokban, amelyek új rendőri szervezetek felállítását tűzték ki célul. Az iraki és afganisztáni belső rend megszilárdítása nemzetközi érdek, ehhez viszont a nemzetközi normákat ismerő, az egyetemes emberi jogokat tisztelő rendőri szervezetekre van szükség. A programokban való jelenlét elismerést hozott hazánk nemzetközi megítélésének, és erősítette külkapcsolatait. A kontingensekben szolgálatot teljesítő magyar rendvédelmi szakemberek jelentős személyes tapasztalatokra tettek szert, ami bővítette ismereteiket, élettapasztalatot gyűjtöttek és jelentősen fejlesztették angol nyelvi tudásukat. Nagy eredménynek tartom, hogy – különösen Afganisztánban – veszélyes körülmények között is személyi áldozatok nélkül teljesítette a magyar rendvédelmi kontingens a feladatait.

4. Következtetések és ajánlások

Tanulmányomban a magyar rendvédelmi kontingens két válságövezetben elvégzett munkáját kívántam bemutatni. Az oktatási, képzési tevékenység a polgári békefenntartó műveleteken belül a békeépítő tevékenységi körhöz sorolható. Ennek egyik jellemzője,

hogy alapvetően tudás és szakmai tapasztalatok átadásával végzett a célközösség részére felkészítéseket. A kiképzés és felkészítés olyan cselekvési formák, ahol szakmai tudással rendelkező, tapasztalt szakemberek adják át ismereteiket az újonnan szolgálatba álló – esetünkben – rendőrök részére. Írásomat azoknak tudom ajánlani, akik érdeklődést tanúsítanak a válságkezelő műveletek, az időszerű biztonságpolitikai kérdések és hazánk rendvédelmi nemzetközi kapcsolatai iránt. Meggyőződésem, hogy a jordániai és afganisztáni magyar rendvédelmi szerepvállalás kontingens szintű, vagy akár személyes tapasztalatai a jövőben is hasznosulni fognak. Az oktatási, kiképzési rendvédelmi feladatokra egyre nagyobb az igény, és ennek a tevékenységi körnek az egyik legnagyobb előnye, hogy viszonylagosan kis létszámú kontingensekkel, aránylag kevés anyagi ráfordítás mentén is jelentős előnyöket lehet elérni.